

ISZÁNTÚL

Politikai
napilap

ÁRIZETESI ÁR
Hivatalban átvéve:
Egy évre 12 hft.
Három hónapra 36 hft.
Egy hónapra 12 hft.
Egy évre 12 hft.
Egy évre 12 hft.
Egy évre 12 hft.

Megjelenik minden nap, a hétvége
kivéve. Újság kiadó:
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Sallógyi Dossó-utca 8.
A szerkesztőség kéziratok vétele
eddigre vagy megőrzésére sem
vállalkozik.
Előfizetők és hirdetősek a kiadó
hivatalhoz forduljanak.

XIII. évfolyam 250. szám. Nagyvárad

Szerda, 1917 október 31.

FUT AZ OLASZ.

Bevonultunk Udineba.

Eppen ma egy hete kezdtük meg a világraszóló nagy támadást és már nincs többé Isonzó frontunk! Az olaszok 100 km szélességben mindenütt a legnagyobb rendetlenségben özönlenek hátra a Tagliamentó felé és mint a sajtóhadiszállásról érkező hírek mondják, repülőink megállapították azt is, hogy a visszafelé hömpölygő olasz tömegeket francia és angol tüzérségi tűz fogadja. Valóban kedves és épületes látvány lehet ez! Csak most mutatják ki foguk fehérét igazán egymásnak a „jóbarátok.” Hát csak minél szorossabban folytassak egymással a barátkozásnak ily módját, akkor talán hamarabb vége lesz mindennek.

Az angol és francia segítség tehát megérkezett, vagy részben még uton van. Bizony nagyon sietniök kell, hogy még idejében megérkezzenek. Az áruló olaszok földjén a forradalmi láz jelenségei észlelhetők. Talán Oroszországból hurcolta be valaki a szörnyű betegséget, mely ha teljes erővel kitör, még nagy bajt hozhat az angolra, de különösen a franciára. Itt még veszedelmesebb a dolog, mint volt az orosznál, mert hiszen az olasz és francia föld közvetlen érintkezésben vannak egymással.

Viktor Emánuel trónja is máról holnapra összeomolhat és akkor ki tudja, hogy az új vezető férfiak micsoda „bolondságot” találnának el-

követni? Forradalmi lázukban talán még arra is képesek lennének, hogy győzelmes hadaik utjából félreállva, szabad elvonulást engednének nekik Délfranciaországba!...

Az angol és francia seregeknek tehát csakugyan sietős az utjuk, hogy mindezt megakadályozzák. Gyámság alá kell helyezniök az olaszokat, miként azt az oroszokkal is megtették. Irányítani kell a hangulatot az országban, már pedig azt csak ágyukkal és géppuskákkal lehet! És ki merné azt tagadni, vagy kétségbe vonni, hogy az olasz forradalmi mozgalmak vérbefojtására sokkal alkalmasabb egy-egy angol vagy francia zászlóalj, mint akár egy egész ezred olasz! Hat csak siessenek! Ez a segítség minket nem fog feltartóztatni diadalutunkban, melynek végcélját a földrajzi viszonyok teljesen pontosan megjelölik. Igen! csak siessenek, mert minél jobban sietnek, annál hamarabb fog a németek nyugati frontjára nehezedő nyomás is enyhülni éppen akkor, amidőn természetesen ezen nyomásnak a fokozódását kellene várjunk.

Az olasz harctéri helyzet méltatása.

Tegnap este érkezett meg ide az örömdetes hír, hogy már Udinet is, az olasz hadsereg főparancsnokság székhelyét elfoglaltuk. Udine már a velencei síkságon fekszik és annak egyik legjelentékenyebb vá-

rosa. Igen fontos vasút- és ut csomópont, annak a fontos vasútvonalnak a mentén, amely Bécsből Villach—Tarvis—Pontebba és Pontafelen át vezet Olaszországba. A Triest—Góral vonal is Udinebe fut be. A Juli Alpokban operáló hadsereg csoportjai a tegnapi jelentésben semmit sem olvastunk. Ennek oka valószínűleg abban keresendő, hogy a Kasin és Rombon hegycsúcsokon át előnyomuló csapatoknak óriási terepnehézségekkel kell megküzdeniök, míg leereskedhetnek a Fella völgyébe, hogy a Pontebban átfutó fontos vasúti vonalat birtokba vehessék. De külön kiemeli a hivatalos jelentés azt, hogy előnyomulásunk Clividalétől északnyugat felé egészen halad előre. Igen valószínű tehát, hogy az itt előnyomuló csapataink már is elérték azt a vidéket, ahol a Pontebba felől jövő vasúti vonal a velencei síkságra tér, azaz Osoppo és Gemona környékét. Lehet, hogy mire e sorok nyomdáfstóhet látnak, már is itt lesz ezen helyek elfoglalásának a híre, mert Udine elfoglalásának csak akkor lesz meg az igazi súlya és értéke, ha az az egész vasúti vonal a kezünkbe kerül. Addig míg Osoppo és Gemona nincs szállásul a kezünkbe, Udinet északról állandó veszély fenyegeti. Ugyanaz az az egyetlen műút, mely a Pieve völgyét a Tagliamentó völgyével összeköti, ugyanaz az említett helyiségek környékén toroklik be a Tagliamentó völgyébe. Mielőtt e vidéket elfoglaljuk, egyetemes urai leszünk Tagliamentó völgyének is, vagyis azé a völgyé, melyet első minimális hadműveletünk célul jelöltünk meg.

Hogy a Tagliamentó vonalát előkészítették-e az olaszok mint második védő vonalat, azt nem tudjuk, de igen valószínűnek kell tartanunk. Ez esetben ezen folyó mentén még igen véres harcokra lehetünk elkészülve, de csak akkor, ha az olasz fővesér képes volt arra, hogy a legnagyobb rendetlenségben visszaözönlő seregét itt megállítsa. Ha Cadorna erre képes volt, ak-

Női kabátok

Leány kabátok

Gyermekek kabátok

Velour kalapok

Ruhaszövetek, mosókelmék, selymek, bársonyok, fehérneműk, szörmék, blousok, harisnyák, kötények, szőnyegek és függönyök! Uri- és női divatcikkek!

CZILLÉR IMRE nagyáruházában.

Egyes szám ára 12 filler.

kor Oroppe és Gemona elfoglalása sem lehet egészen sima.

Későbbi érdeklődéssel kell tehát a további híreket várniuk, mert viszont a dolog úgy áll, hogy ha az olasz sereg a Tagliamento nem képes védekezni, akkor föl kell adnia az egész friauli és velencei tartományt, mert akkor másutt mint a Gárda tó és Venecia közötti vonalban számára védőállás el nem készíthető.

Végül igen figyelemreméltó a hivatalos jelentés ama része, melyből megismerjük, hogy a Plöcken szoros melletti N. Pál hegyveszést elfoglaltuk a Karni Alpok sziklagépezésén. Fontos ez azért, mert a Plöcken hegynél jó kössut vezet keresztül is a Piave völgyébe és ha sikerül itt is a támadásunk, úgy az olasz frontnak a Gárda tó és Plöcken szoros közötti részének is az oldalába, illetve a hátába kerülünk. Hiszenek és reméljük, hogy a legközelebbi napokban ezen a fronton is a legélénkebb harc tevékenység fog megindulni. **B.**

Brös tüzéségi harc nyugaton.

Berlin, október 30. A nagyfőhadiszállás újságja:

Nyugati harcok.

Rupprecht bajor trónörökös vezérfeje egy hadserege. Flandriában a tüzéségi tevékenység a dixmuideni szakaszon rövid megsemmisítésekkel élénk volt. A Houthoulster erdő és a Dominus—Ypern osztorán között a tüzharc időnkint nagy erősséget ért el. Az éjen át is heves maradt és ma reggel pergőfűzés fokozódott.

A német trónörökös hadseregének. Braye mindkét oldalán a Chemin des Dameson a franciák este felő hatáson öszponörtöltöt túséleát kezdtek. Átmeneit csökkenés után a tüzéségi harc napkelta óta ismét erősödött. A hegyi arcvonal többi részén fokozottab volt a tüzéségek harcavelése, mint az utóbbi napokban.

A Meas jobb partján bevált harci csapataink hatásos tűz előkészítés után Bascourvauxtól északnyugatra betörtük az ellen-séges állásokba.

Az eserkétesz miter szélességben előbódított árkokat nagy francia erőknél négy, egészen az éjszakába nyúló támadásával szemben megtartottuk. Több mint kétszáz foglyot szállítottunk be. Az ellenség súlyos, véres veszteségeket szenvedett.

A többi hadseregnél úgy a mi, mint az ellenség felderítő előretörései többször élénk tüzéségi tevékenységre vezettek.

A keleti harcok és a macedón arcvonalon nem volt nagyobb harci esemény.

Ludsdorf, első főszállásvezető.

Wekerle a fronton a király előtt.

Budapest, október 30. (Saját tudósítónktól.) Göréből táviratozók: Károly király október 29-én bevonult a felezbadi től Görébe. Az ellenség osztorom elpusztította a várost, sokat fosztogatott és sok embert elhurcolt.

Wekerle miniszterelnök szerdán vagy csütörtökön az olasz frontra utazik, ahol kiballgatáson jelenik meg a király előtt.

Mindenütt szalad az olasz hadsereg.

Elfoglaltuk az olasz legfelsőbb hadvezetőné székelyét.

Olasz harcol. Budapest, október 30. (Hivatalos.) A tizenkettedik Isonzó csata által teremtetett helyzet a legfelső Tagliamento mentén lévő hegyekig érezteti hatását, ahol Krobotin báró vezérezredes karintiai hadserege minden ellenállást leküzdve, Venecia tartomány területén déli és nyugati irányban gyorsan tért nyert.

Krau Alfréd gyalogsági tábornok haderői már a hó 28-án délben az első rést ütötték a gemonai messze kiható erődített táboron, amelyben a vitéz 26-ik számú alsó stájerországi lövésvezred rajtaütéssel hatalmába kerítette a Monte-Lonsán lévő páncélos erődítményt.

Below tábornok szövetséges csapatainak döntő előnyemulását Udine elfoglalása koronázta meg.

Tovább délre tengeremelléki üldöző csapataink által szorítva, még egyre hömpölyögnek a megvert ellenségnek az áradó alsó Tagliamento felé visszavonuló rendetlen tömegei.

A szövetségesek arcvonalai mögötti területnek a fogolyszállítványok hosszú sora és a hadizsákmány sok helyütt olasz seregtábor jellegét kölcsönzi.

Keleti és délkeleti harcok. Budapest, október 30. (Hivatalos.) A helyzet változatlan.

A vezérkar főnöke.

Olasz arcvonal. Berlin, október 30. A nagyfőhadiszállás jelenti: A tizennegyedik hadsereg szövetséges csapatai elfoglalták Udinét.

Ezzel az olasz legfelső hadvezetőség eddigi székhelye az eredményes hadműveletek hatodik napján kezünkre került.

Feltartóztathatatlansul, fáradtságot nem ismerve nyomultak hadosztályaink a síkságon a Tagliamento felé. A nagy esőzések következtében erősen megdagadt folyó kevés átkelési pontján torlódik a megvert ellenség haderő visszavonulása.

Karintiából előnyomuló csapataink az egész arcvonalon velencei földre léptek és a Tagliamento felső folyása felő előnyomulóban vannak.

Ludsdorf, első főszállásvezető.

Jelentések Udine elfoglalásáról.

Budapest, október 30. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Az Urakháza elnöke közölte az osztrák reichsrattal, hogy Udinét elfoglaltuk.

Bécsből jelentik: Itteni politikai és diplomáciai körökbe érkeztél hírek szerint a szövetségesek járőrei elérték Udine városát mely a velencei síkságnak egyik legfontosabb centruma.

A sajtószállítás jelentése.

Délben jelentik a sajtóhadiszállásról: Csapataink elfoglalták Udinét.

A sajtóhadiszállásról jelentik: Feltartóztathatatlansul előnyomuló csapataink minden irányban állandóan előrehaladnak. Nincs kizárva, hogy mire es a távirat megérkezik, csapataink már bevonulnak Udinebe.

As isonzo eseményének fellélen hatásuk lesz a karintiai frontra is.

Mit jelent Cadorna?

As olasz vezérkar jelentés: október hó 29-ől a következő:

A főparancsnokság az elrendelt mozdulatokat normális módon hajtja végre. A csapatok, melyek parancsot kaptak, hogy az ellenséggel szálljanak szembe, feladatukat teljesítik és az ellenségnek a síkságra való előtörését meglassították.

Bécsből jelentik: A francia svájci határt közelebbé elzárták. Francia csapatokat szállítanak Olaszországba.

Elzárták az olasz határt.

Luganóból jelentik: As olasz határt 14 napra legszigorubbán elzárták. As intézkedés okú katonai mozdulatokat jelölnek meg, de nincs kizárva, hogy a határzár as ország belsejében levő események miatt történik.

A Lokalanzeigernak jelentik as olasz frontról: Az olaszok 20 hadosztály tartalékokat vetettek a támadók ellen harcba. Eből 8 hadosztály zárt sorokban vonult foglalták.

A hadbíró kalandja.

Kollektívul kalandja volt tegnapelőtt Mátya Matton igazságos hadbírója. Tegnap este körül délután Debrecenből jött a püspökségi állomáson a Kolozsvár felé haladó gyorsvonatra szállott át. Mivel a vasút már induló felelben volt, feleségével és kislányával egy III. osztályú kocsiába szállott.

A vonat haladva a felszállás után figyelmeztette, hogy nem ez a kolozsvári vonat. Gyorsan lezárták a már megindult vonatból, miközben a tisztviselő egy oromgöngyöt egy a kocsi peronján ácsorgó katonára bízott hogy dobja le utánuk. Lenn szótán hiába várták, a katona bizony nem dobta le a göngyöt.

Gondolták, hogy majd leadja a következő állomások valamelyikén a megfogják kapni. Együttal értesítették a forgalmi tisztet, aki tévhitűleg értesítette a dolgról a berettyóújfalusi és nagyváradai állomásfőnököket, egyben megtudták azt is, hogy nem része vonatra szálltak fel, mert az a vonat volt a kolozsvári gyors.

A következő vonattal aztán Nagyváradra jöttek, azonban börtöndjókra sehoh sem akadnak rá, az ismeretlen katona egyik állomáson sem adta is. A katonai rendőrségrel panaszt tett a hadbíró szándos.

Most azelőző nyomonlás indult a tényleg után, amely 2000 korona értékű ruha nemtel tartalmatott és pedig a hadbíró dolmányait, csukaszűrke zubbonyát, tisztíradágoikat és női ruhákat.

Oláh papírgyár Magyarországon.

Pálffy-Daun gróf Mezőssy és Vázensyi ellen.

Ez kávéházi köpködés.

A főrendiház ülése.

A főrendiház ülését délelőtt 11 órakor nyitotta meg Hadik-Barkóczy Ede gróf. Az indoklással javaslat tárgyalásánál Festetics gróf diplomáciának szervezésének reformját követeli. Helytelen irányban nevelik diplomátusokat és konzuljainkat, kiközösít őrmesterek számára való tisztségekkel győzték őket.

Berzeviczy Albert a béke eshetőségeket fejtegette. Czernin gróf budapesti beszédeben megjelölte a békefeltételeket. A kiegyezés kérdéseiben ellentéteket lát, precíz kijelentéseket kér a kormánytól.

A választójog kiterjesztésének nem lehet ellentmondani, az új választásokat erkölcsileg lehetetlennek tartja. Az indoklást megzavarták.

Pálffy Daun József gróf bizalmatlan a kormánygyal szemben. Mezőssy Béla miniszter ellen a vádak a nyilvancsok előtt hangzottak el, nyilvános és függőben bíróság előtt kellett volna tisztázni a dolgot. Védőmebe veszi Thut. Vázensyi reklámcsere: dának nevére 61, az kávéházi köpködés egy 57 éves fronta mar 6 férfi elem. Nem hiszi, hogy 6 felső a bérsonyssebbe illő kifejezésnek talítsa az ilyen beszédet.

Elnök bejelenti a Háznak Udine el foglaltását

A Ház hangja és hangja eljenséssel és tapsal fogadja az elnöki bejelentést.

Inkey József láto szóva teszi az újág papir miséit.

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenti, hogy az újág papir kérdésében eljárt, 29 vagon papirt eszközölt ki Ausztriában, nem tudja, hol van az a papir, de nyomoztatja. Tervbe vették, hogy Oláhországból, Kimpolungból áttolopitenek egy papírgyárat Magyarországra. A délszláv kérdésben bizottságokat kapott felül helyről, hogy a délszláv törekvéseket nem törlik tovább.

Mezőssy Béla miniszter kijelenti, hogy azért indult el választott bíróság utján becsületkelti ügyet, mert a város bíróság előtt egy évig is várni kellett volna a tárgyalásra és az bírákai működésében zavarta volna. De ha Pálffy-Daun gróf megterzi neki a szíveséget, hogy az immunitás köpenyegétől kikerüljön a vádat, szívesen megy a bíróság elé.

Az indoklást, a tisztviselők háborus segítségét a Ház megzavarta.

Lesz tűzifa és szén.

A város gondoskodott tüzelőről.

Az időjárás igen kegyes a szegény embertekre. Dacára, hogy már október utolsó napja, még kevés fűtő kellett, olyan pompás, enyhe idő van még mindég.

A közönség azonban aggodalmaskodik, mert a fa beszerzés majdnem lehetetlen a rímégesen magas árak miatt. Ma már 50 korona körül beérnek egy köbméter fa árával. A szegény ember képtelen azt megfizetni.

Szerencsére pedig egyáltalán nem lehet jutni, mert még a közműveknek sincs elég szénük.

Szerecsénre azonban még sem teljesen kétségbeeszt a helyzet, mert a város révén csak lesz a közönségnek tüzelője.

A városnak ugyanis van néhány ezer köbméter tűzifa készlete s ennek nagy része már az egyes vasúti állomásokon van s csak beszállításra vár. Erre kérvény is kapott a város ígéretet, hogy mielőbb beszállítsák. Nagyváradra. A szállítás külföldben már megindult s folyamatban van.

A város jóval olcsóbban szolgáltassa a közönségnek a fát, mint a kereskedők.

Néhány nap múlva újhol megindul a városküzde a faellátás.

A szén ellátás már sokkal nehezebb, valószínű azonban, hogy ezzel sem lesz nagyobb baj s a közönség részére a város gondoskodik szénről.

Rizler Károly polgármester az elmúlt napokban budapesti időzése alatt a szén szállítás ügyében is eljárt. Több ízben tárgyalt a szén bizottsággal s ígéretet kapott, hogy nemcsak a városi közművek részére kap a város elég szén, hanem a közönség szükségletének ellátására is. A városi vízmű üzeméhez havonta 25 vagon szén utalnak ki, míg a városi villamosműnek havonként 120 vagon szén utalnak ki. A közönség részére pedig kintalják és beszállítják a már korábban leköltött 200 vagon szén.

Es ugyan nem elég egész délre a köz-

önségnek, de az ezen felüli szükséglet kielégítését is kielégíti helyesíték.

A város a fa és szén megérkezése után azonnal megkezdi a kiosztást a legteljesebb és okos majd egy kis mértékű, hogy a város nem fogja vállalni a háborus szállítást is.

Ha azonban a halóság gondoskodik arról, hogy a fuvarok ne uszorázzák ki a kéréséget, a dolog ezen része is megoldható lesz.

Katona-Otthon.

A nagyvárad Katona-Otthon, melyről lepunkban már többször megemlékeztünk és melynek elnökhatálati Cziffra Kálmán volt főispán kezdeményezésére indult meg, pillai Kornhaber Adolf altábornagy vezetésével és irányításával már a közeli napokban át lesz adva rendelkezésük. A Sas pusztagában, a Magyar Bank mellett lesznek a helyiségek ennek a kedvelt és katonáink előtt még bizonyára igen kedves intézménynek. Ahol 3 teremben billiárdasztal, kártya, dominó, sak és másféle szórakoztató játékok, könyvtár és könyvtár várják mindenkor a katonáinkat és esetleg az átutazó német és más helyorségből való harcosokat.

Minden, ami az Otthonban kapható, katonáinknak teljesen díjlanul lesz kiosztgatva.

A Vörös Kerest Egylet nagyváradai választmánya az Otthon fenntartásához tekintélyes összeggel hozzájárul, a mai nagy drágesség mellett azonban szükség volna a társadalom hozzájárulására is.

Szükség volna pedig azért, hogy az átutazó harcosok hébe hótá megvendégelhetők legyenek. Ezen hozzájárulás kérdését igen öltetesen előtette meg a vezetőség, az alapító és pártoló tagok rendezésével, amely szerint az alapító tagok egyszer s mindenkorra 50 koronát, a pártoló tagok pedig havonta 2 koronát fizetnének.

Még vagyunk győződve, hogy Nagyvárad katonái közönsége nem fog elárkóznia ezen intézmény pártolásától, annyival kevésbé, mert az otthon a katonák szórakozásán kívül, egy hézagpótló tudakoró intézettel is kedvekedik az ő közönségnek.

Bárki idefordul, hogy hírt halljon híróról vagy hozzájárulásáról a híróról a háboru bizonyos korszak között soha sem hallott, az kellő utbaigazítást nyer, esetleg levelet is megírják. Vagy ha a harostól tess panaszt a harcok, hogy nejenek segítségnyújtás nélkül, a Katona Otthon alkalmazottja szintén utána lép a dolgnak és ezenkívül a közönség bármikor és bármely ügyben az Otthon intervertórára fordul, visszatartással nem fog talákosni.

Az Otthon ünnepélyes megnyitása november hó első napjában lesz és egyben tudatjuk a közönséggel, hogy a Katona Otthonnak azért adományokat kiadóhivatalunk szívesen átvessz, tagjelentéseket elfogad úgy kiadóhivatalunk, mint a Vörös Kerest iroda.

* Most az ideje a szőrmék festésének, csipkefüggönyök tisztításának, mint utáni festés, férfi- és női ruhák tisztítása, gyászokben ruhák elgöröndü kivételben festetnek Haltenberger Vilmos keimefestő s vegytisztító gyáratán Nagyváradon.

A Kath. Nővédő Egyesület karácsonyi vásárja.

A Kath. Nővédő Egyesület karácsonyi vásárt tervez az anya- és csecsemővédelme javára. Ma már a közönség ki van merítve. Mi nem is akarunk senkit áldozatra bírni, de azért a szegény anyák és az ő nyomorgó csecsemőik részére mégis közzétesztünk nértékben óhajtott segítséget nyújtani a negyven néhéz teli időben. Ezért egy olyan karácsonyi vásárt terveztünk, amelynek minden egyes tárgyát mi a jószívű segítőkészséggel készítettük el — s így a mi fáradságos munkánk tizata jóvedelme kétszeresen áldást hozoz lesz az elhagyatottakra, de reánk is! A közönség sem hoz áldozatot, mert csak annyit vess, amennyire szükség van, hiszen ha mindenkinek eszved és nélkülöz is — azért a gyermekvilág karácsonykor megkapja az ő örömet minden családban. S hisszük, boldogító érzéssel fogja minden anya gyermekének adni az olyan játékszert, mely nem vádol, hogy a te gyermekednek feleslegre is jutott, míg a másik éhesik, kázik, — de amely játék megnyugtat, mert azért lett véve, hogy általa az elhagyatott gyermek sorosa legyen türelmesebb, legyen boldogabb.

Van egyletünknek egy jó anyja, aki már az egész háborús idő jótekinny mesgalmait megismerette, megfigyelte. Aki mindnyájunkat megtanított: kitartással dolgozni az érettség eszvedéskért.

Mióta anya- és csecsemővédelmünket megszerveztük, segítő kezet folyton eszertük. Pally Lajosné öletekben gazdag fantáziája naponta találja fel a szabnál eszabb, lélekes babababot, bebaruhát, varrott karakter babát, mesés karácsonyfadíszeket. Senki sem boldogabb, mint a melegsívű feltaláló, de boldog nálunk mindenkinek, aki segíthet. Ide hívunk, erre kérünk fel kedves leányok, urhölgyek! Jöjjetek fel munkadélutánjainkra! Tanuljátok meg a szeretetnek ezen háborús szerkesztését és segítsetek nagy munkánkban, hogy minden egyes tisztelet megsokszoroztunk, megfizessoroztunk, hogy így minél nagyobb karácsonyi vásárt eszálthassunk.

Lehet nálunk is dolgozni a Nővédelmi Hivatalban: Tolsky u. 13. sz. alatt, lehet munkákat haza is vinni, kinek hogy alkalmasabb.

Reméljük, hogy ezen negy és eszt törekvésünkben aki csak teheti, meg fog minket segíteni s így munkájával lehetővé teszi, hogy a tél folyamán ne legyen dídergő, éhes gyermek a hadbavonultak családjában. A munkadélután hétfő és esztörtökön délután lesz 5—7 óráig.

A visszalátásra kedves olvasó!

A Kath. Nővédő Egyesület
Elnöksége.

Körorvos és főszolgabíró harca.

Egy közigazgatási érdekesség.

Friedmann József dr. vaskóhi körorvos a háborús kezdetén egy hírlapi felhívást olvasott arról, hogy az orvosokat alkalmasra a hadsereg. Friedmann dr. el is utasott Debrecenbe s ott a csapattörésében katonai szolgálatra jelentkezett, aután távozását bejelentette a vaskóhi főszolgabírónak és Biharvármegye alispánjának. A főszolgabíró tudakozódott, hogy miért ment el a körorvos a meztudta, hogy katonasorvos lett, fel-függesztette állásától. E határozat ellen fellebbezést adott be a körorvos, aki időközben Biharillyén választották meg körorvosnak. Az alispán a főszolgabíró határozatot megváltoztatva s a fogalmi eljárást megszüntette.

Most Friedmann József dr. körorvos kérvényt adott be, amelyben a felfüggesztés ideje alatt visszatartott fizetésének kifizetését kérte, a főszolgabíró ezt a kérelmet elutasította. Ez ellen fellebbezést adott be a körorvos, s Tempelen Résző főszolgabíróról azt állította, hogy „törvénytelen és jogtalan az intézkedés, legkegyetlenebb bosszúból elvonta illetményét, áldozata lett Tempelen kegyetlen eljárásának, üldözi őt, eseményes bosszúból a minden vaskóhi orvos és körorvos áldozata lett, nem tűrhetik kegyetlen eljárását.”

Tempelen ezért felhatalmazást kért az alispántól a büntető eljárás megindítására, az alispán ezt válaszolta, hogy ezt a főszolgabíró is megadhatja. Meg is adta magának s erre az ügyesség megindította a vizsgálatot, a nyomozás befejezése után azonban mégis az alispán adott felhatalmazást a továbblakra.

A körorvos után a törvényszék elítélte rágal névű miatt 200 korona fős és 60 korona mellékbüntetésre s az ítélet végrehajtását a novella 1. szakasza alapján felfüggesztette.

Fellebbezés folytán az ügy a királyi ítéltő táblának Harmathy Károly kuriai bíró elnöklésével lélekes tanácsa elé került, amelynek bírái Gálbory József és Hubay Lajos táblabírók, jegyzője ifjabb Nizsai Lovszky Endre dr. volt, s védelmet Zinner Samu dr. látta el. Baróthy Pál főügyész-helyettes vádbeszéde után a tábla érdekes ítéletet hozott, a törvényszék ítéletét megsemmisítette, hivatalból üldözendő rágalmas vátsége helyett hatóság elotti rágalmas vátségét állapította meg, a novella 1. szakaszát mellőzte, de a büntetést meg hagyta a Btkv. 92. §-a alapján. Védő semmiséget jelentett be, mert a főszolgabíró nem tett indítványt 3 hónapon belül ugyan a felhatalmazást nem az alispán, hanem a főszolgabíró adta önmagának, ami közigazgatási érdekesség is.

Részegségében németül szitkozódott.

Nem izgatott, nem sérthette meg a királyt.

Jimbor aradmegyei rekviráló biztos volt Palkár Joachim, aki egy napon elladalt a rekvirált, bár mérsékelt eredménnyel, de később csupán berugott. Másnap felbredvén pénzt talált a eszébe, amelyről nem tudta, hogyan került oda. Mégkevésbé tudott arra felelni, amit a eszűsök kérdettek tőle, hogy miért szította a királyt, s miért mondta Hegedűs Sándor népfelkelőnek:

— Nem nyusztasz minket, miénk románok vagyunk, én is voltam Romániában őrt vezető „amiért sánta vagyok, megtanítottam a magyarokat.”

Királysértés és izgatás miatt került az eszű törvényesék elé, amely felmentette Palkárt, fellebbezés folytán a királyi tábla Harmathy Károly tanácsa foglalkozott tegnap ezzel az ügygyel. Kiderült: a tanúk egybehangzó vallomásaiból, hogy Palkár íttas állapotában németül szította a királyt, holott jósen állapotban nem tud egy kukkot esz németül. A tábla is felmentette Palkárt, megállapítva, hogy tényleg használt az inkriminált kifejezéseket, de ezek nem alkalmasak arra, hogy az oláhokat a magyarok ellen igassa.

Megállapította a tábla azt is, hogy Palkár tényleg szította a királyt, de beszámíthatatlannal részeg volt.

A védelmet Papp János dr. látta el, a vádat Baróthy Pál főügyész-helyettes képviselte.

„A boldog vidékiek“.

A néhéz megélhetési viszonyok között a városi lakosság tetemes része azon hiszemben él, hogy a faluslak élte az övéhez viszonyítva csupa boldogság, mivel az élelmiszerek beszerzése nehézséget nem okoz.

De tessék csak a vidéki piacokat, akár csak a mezőtelegdi pénteki piacot meglátogatni és a figyelmes szemlélő a horribilis árak láttán csakhamar más belátásra jut. Biszony a termelők és kereskedők kivételével nehéz vidéken is a földnélküli Jánosok és tisztviselők sorsa. A helyi hatóság a legtöbb helyen az árszabályozásra semmi gondot nem fordít és az eladók kiussorásának a vevői. A hiányos vagy semmilyen ellenőrzés mellett eszoda e, ha a „boldog vidéki“ nem egy isben kénytelen Nagyvárairól sódipaprikát, babot, hagymát jutányosabb áron vásárolni, lévén ott egy arányos és hivatalos megelátás álló Lukács Ólós, ki a lehetőség szerint az árszabályokat megtartja.

A mi közönségünk lakossága is örömmel üdvözölte az annakidején felállított hatósági boltot, remélve tőle méltányos árat és el-

Lorber Bernáth modern gépekkel berendezett

ékezer és aranyáru készítő műterme

f. évi augusztus 1-én Nagy Sándor-u. 2. sz. a. megnyilt.

bánást, amde a lakásokban sok kívánnivaló volna: az árak a viszonyokhoz képest is drágák, a kiszolgálás hangjához is sok szó fér.

Tekintve, hogy a tehetősebb vidéki elem évi gabonáját megvásárolhatta és a hatósági bolti vevői leginkább a szegényebb néposztályból kerülnek ki, ezért nem az üzleti haszonra, hanem a humánus ácsokra kellene a népjólét érdekében a főszót helyezni. Általában tapasztalható, hogy azon községekben, hol intelligens fej és erős szív vezetése mellett „Keresztény szövetkezet”, avagy a Hanga községekbe tartozó fogyasztási szövetkezet működik, ott a lakosság ellátása is sokkal méltányosabb, meggyűgatóbb.

A háború fényesen igazolta a szövetkezetek létjogosultságát és terjesztésüknek szükségét.

Vidéki.

HÍREK

CSAK EGY FILLÉRT a hősök árváinak!

Sárguló falevelek hullása, virágok hervadása, hősök sírjának gondosása, ismét eszünkbe juttatja a világháború borzalmaikat.

Híjón a nap, — a halottak napja: e napon kegyelettel adószunk mindasoknak, kik az örökévalóság országába költöztek.

Sírhatokat árnepélyes díszbe öltöztetjük, szegény gazdag siet kegyeletét leírni e napon azokkal szemben, kiket életökben szeretettel öleltek magukhoz.

A temetőben nagy körben állanak a hősök sírjai. Itt sírnak az árva, özvegyek, mert a család feje a gondos apa, szerető férj és segítők gyermek, egy szebb és boldogabb jövőért, Királyért és Hazáért áldozta életét.

Gondterhes életet él a család. Azonban a jótekonyság gondos keze nem hagyja el az árvákat és özvegyeket. Hatottak napján, hogy a kegyeletet külsőre fényesség tegyék, miadent elkövetünk. Azonban ezen áldozatunkban ne feledkezzünk el a hősök árváiról sem.

Nem kell nagy áldozat, csak egy fillér,

mert e sok fillérből egy hatalmas palotát lehet felállítani az árvák és özvegyek lakásában, a meggyűgés palotáját.

Szerelettel fordulok e gyászó napokon Nagyváradi város közönségéhez, ne feledkezzen el a hősök árváiról, a akár az utcán — akár a temetőknél halottak napján felállított perseyekbe, miadent kérelem nélkül

csak egy fillért juttasson a hősök árváinak.

A hősök árvái imára kulcsolt kézzel fordulnak a világot teremtő nagy Istenség-

hez, a fohászokban kérik a Mindenhatót, hogy az örökévalóságba költözött hősök, kik dicső magyar haviak védelmében áldozták fel életüket, mint nemzetünk nagy halottai békességben pihenjenek s a magyar társadalom gondos és szerető osztályai pedig e világháború tartama alatt jótekonny gondoskodásokat a háborúban elesettek árva és özvegyei felett továbbra is terjesszék ki.

Adományokat Darabanth Ferenc tb. rendőrfelügyelőhöz kérem juttatni, kit a gyűjtés végrehajtásával megbíztam.

Nagyváradi, 1917 október 24-én.

Rimler Károly,
polgármester.

* **A Szociális Missziótársulat kongresszusa.** A Szociális Misszió társulat november 10-én és 11-én tartja az első országos kongresszusát Budapesten, amelyre az ország összes hasonló szervezetei meghívta. A nagyváradi nővérelem is nagyon szívesen részt vesz a Szociális Missziótársulatban és innen is többen fogak Budapestre felutazni a kongresszusra. Azok, akik a kongresszusra megjelenni szeretnének, jelentkezzenek Mikossy Margit úrnőhöz a Nővérelem Hivatalában (Teleky-utca 13. Telefon 5-39) minál előbb, hogy a jelentkezéseket a központnál bejelenthesse, amely az elszállásolásról gondoskodik.

* **Vaskororarend a halál után.** A hivatalos lap közli, hogy a lírály a hadifáradság következtében elhunyt Damjanovich Sándor 4. honvéd gyalogezredbeli, vesérkereső beosztott századot a hadidíjazmányos 3. osztályú vaskororarral tüntette ki.

* **Köszörményi László dr. ötödik kitüntetése.** Derék és vitéz nagyváradi főhadnagy lett Böszörményi Géza ügyvéd fia, Böszörményi László dr., aki egyre-másra győzi a hadihérokat. Már az ötödikét szerezte meg nagyzerű katonai érdemei révén. A díjok esztán, mint értesülünk, az ottani főhadnagy adományozta neki a menesztési harcokban tanultott eredményes és vitéz magatartásáért. Eddig a következő kitüntetéseket szerezte meg: a német vaskororarral, a katonai III. o. érdemkeresztet, a Signum Laudis, a Károly-keresztet s a török félérdmet.

* **Sárgarépa a pénzügyi palota Sita rovszky-utcai udvarán maximális áron szelhető két másodlagos földi vésőnél árkezelvény.**

* **Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a lírály Major Vasul 37. g. e. béli tart. hadvezető és Kecskeméti Andor 101. g. e. béli tart. nagyszerű hadvezető a legfelső díjazás elismeréséért tüntette ki. Ujlagos legfelső díjazás elismerésben részesült Mócsai Adolf 101. g. e. béli század, Hadházy Kálmán 4. honvéd g. e. béli tart. főhadnagyot újlag másodszor a legfelső díjazás elismeréséért tüntette ki.

* **Az állami tisztviselők panaszkodnak.** A nagyváradi állami tisztviselők konkrét panaszokat terjesztettek elének. Nagyon érsékenyen érinti őket az a kérelem, hogy a tisztviselési javaslatban meghatározott várakozási idő lecsökkentés folytán esedékes fizetéstöbbletet, mely 1917 július 1-ig visszamenőleg érvényes, még mai napig sem kapták meg. Másodszorban a törvényjavaslat szerint kétszeresére felemelt családi pótlékot, jóllehet két hónappal ezelőtt becsolgáltatták az erre vonatkozó hitelen okmányokat s szeptember 8-án ezeket fel is terjesztették, a kereskedelmi, igazságügyi, pénzügyi és földművelésügyi miniszteriumok számvetészeivel nem líkvidálták. A tél közömbön áll, most még lehetséges a beszerzés s ezért távirattal fordulnak a miniszterelnökhöz, ha eelsőjéig nem kapnak értesítést a folyósításról.

* **A Kath. Kör vetítő estélye.** Dr. Ferdényi Kálmán tábortól lelkész theologiai tanár tartott tegnap nagyon érdekes előadást a Kath. Kör tegnap vetítő estélyén. Előadása alkotmánytörténelmi tanulmány volt, amely tárgyalta a magyar címer legelső alakját s annak történelmi fejlődését. Vitézt képekben mutatta be a régi posztók rajzát, melyeken a magyar címer látható. Végül háborús képeket mutatott be a legújabb harcokból, melyeket a hadügyminiszterium becsoltott a Kath. Kör rendelkezésére s ezután minden előadásban bemutatják a legújabb harcokról felvételeket. Az előadást a nagyszámú közönség percokig tartó tapsal köszönte meg az előadónak.

* **Egy angol az olasz fronton elért győzeimeinkről.** Páratlan győzelem az olasz fronton mindenütt lelkesedést keltett. Gőz elfoglalásának híre a házak lobogóiba borultak s az emberek a báke fuvallatát érezték a szép ősszi nap levegőjében. Megtérdesztük egy híres angol, akit Nagyváradi internáltak, mit szólna győzelemhez. Ezeket mondta:

— Én Triestben laktam, onnan bliklin, auto mobilon sokszor bejártam azt a hegyet, ahol most az áttörés történt. Először nem hittem a híreknek, hiszen ott lehetetlen mozogni nagyobb csapatnak és olyan gyorsan. De megjött az én gráci postám s most látom, hogy milyen nagyzerű a viték keresztől az áttörést. Vakmerő, gigantikus és rettentő átkelés lehetett.

* **Adomány.** Gaszner Károly Ibrázról 50 koronát küldött szekeresszövegünkbe a szegény hadiárvák téli ruhára. Rendelési helyére juttatjuk.

* **A tejelítés összejárása.** Felhívom az összes tejelárokat, tejelarusítókat és tejelkereskedőket, hogy 48 órával törvényes következmények terhe alatt jelentkezzenek Nagyváradi város közsélgalmazási ügyosztályánál, hogy a város területén kinak és mennyi tejet állítanak. Nagyváradi, 1917 október hó 29-én Lukács Jón polgármesterhelyettes.

Figyeljen !!

Mona Lisa fényképész a legszébb fényképeket készíti.
Műterem Nagy Sándor-utca 4. szám.

Krobotin hadserege a velencei sikszágon.

Budapest, október 30. (Saját tudósítónktól.) A sajtóhadiszállásról jelentik: A megvert ellenség üldözése a megórt Tagliamento felé a kadálytalanul folyik. Krobotin vezérezkedes hadserege előnyomul a felső Tagliamento hegy vidékére s már mindenütt a velencei sikszágon van.

Olasz vérszűrés.

Budapest, október 30. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: Olasz diplomáciai körökben teljesen fejezetlennek látják a helyzetet. Hangsúlyozzák, hogy minden párt egyesüljön a haza védelmére, míg Oroszország hadsereget állít. A meneti helyzetről van szó s az ellenség túlozza a foglyok számát.

A Boselli kormány bukása.

Budapest, október 30. (Saját tudósítónktól.) Lvganóból jelentik: A Corriere szerint Boselli kormánya forradt faletel módjára lehull, agykori gyöngeség vett erőt rajta.

Vicenza, Treviso és Velence kiürítése.

Budapest, október 30. (Saját tudósítónktól.) Az olasz határon Vicenzát, Trevisot és Velencét a kormány parancsa folytán kiürítették.

Lombardia felé!

Budapest, október 30. (Saját tudósítónktól.) A sajtóhadiszállásról jelentik: Az olaszok nehéz tüzéségének elvesztése lehetetlenné teszi, hogy a szétvert olasz hadseregrészek képesek legyenek a Tagliamento-vonalon megállni. Nem lehetetlen, hogy üldözésünk a velencei sikszágon a lombardiai sikszágra megy át.

* Az orgonasípokat is rek virálják. A honvédelmi miniszter a hadiszolgálatokról szóló törvény alapján legkésőbbi rendelkezést adta ki, amelynek értelmében az orgona kőző felállítású levő óntól és óntólvesztől készült orgonasípokatot kezdőre november 15-től kezdődően igénybevesztik. Azokat a sípokat, amelyek az orgona használhatóságához feltétlenül szükségesek, nem fogják elszakítani. Az orgonasípok fenntartás ügyében a vállalkozásügyi miniszter dönt.

* Halálozás. Tóth Andrásné, született Steiner Maria életének 29 ik, boldoghárságának 9. évében hossza szenvedés és a halotti szentmisek újratelvétele után október 29-én meghalt. Temetése ma délután 2 órakor lesz az Úri utca 10. szám alatti gyűjtőházban.

* Gyászünnepe az elesett hősként Bélfenyéren. A bélfenyéri római katolikus elemi népiskola igazgatósága halottak napján, november 2-án az elesett hősök emlékére gyászünnepeket rendez. A hazafias és kegyeltes ünnepeket minden a következőben van megállapítva: reggel 8 órakor gyászmise az elesett hősként, délután fél 9 órakor gyászünnepe az óvoda termében a következő programmal: a Himnusz éneklése, szavaltat, emlékbeszéd, ének, szavaltat, a Szózat éneklése. Az ünnepeket után kivonulás a temetőre, ahol a hősök sírját megkoszorúzzák. Az ünnepekre helyettesítő nincsen, de adományokat a hősök sírjának gondoskodására későbbi időpontban az igazgatóság.

* A választói jogot márciusban tárgyalja a parlament. Budapesti tudósítónktól. A 8-9-ik Ujság jelentik: A Ház legközelebbi ülése november 8-9-én lesz. A költségvetés 3. részét tárgyalják, aminek tárgya a kormány a választói jogi javaslatot, amelyet az hoc bizottságban ualnak, és csak új utat kezd meg a javaslat tárgyalását a márciusban tervezett be, tehát a parlament elő március végén kezdődhet.

* Schöpfung Aladar Nagyváradon. A Szolgálati Társaság választott feladása ülésének kiváló vendége: Schöpfung Aladar tiszteltetés a Társaság tagjai vasárnap délután 1 órakor a Remény-vendéglőben társasbédre gyűl össze, amelyre szívesen látnak a művelt közönség köréből mindenkit, aki a Társaság és az irodalom iránt érdeklődik. Aki a társasbédben részt venni óhajt, szíveskedjék ebbsé szárdókat hozni, november hó 3-ig, a Társaság elnökénél, Pásztor Ferenc bankigazgató, a gazdasági szakosztály elnökénél vagy Láng József pénztárosnál bejelenteni.

* Adományok a hadiárvánoknak. Hősök árvái és özvegyei javára halottak napja alkalmából a következő adományok folytak be a polgármesteri hivatalba: Hősné Albert 4, Schankor Dévid 4, Márkus Bernát 2, Weinberger Lajos 5, Schwarts N. 6, Glanczer Jakab 3, Rostás Bininé 4, Wiedler Lajos 10, Tóth Lajos és családja 5, Nőcsédi Gyula 50, N. N. 10 Bartha Lajos 15, N. N. 2 kor, összesen 120 korona, mely összegek közönséggel nyugtastatnak s újabb adományok a jövőbenből érdeklében közönséggel fogadtatnak.

* Bőlow herceg előtérben. Bőlow herceg jelentik: Hartling bajor miniszterelnök a kancellári állást nem vállalja, mert nem hajlandó beleegyezni a kancellárság és a porosz miniszterelnökség szétválasztásába. Bőlow herceg jelöltége előtérben áll.

* Tíz fillérrel emelkedett a gáz ára. A nagyvárosi légtisztaságért a következő köriratot intézte a gázfogyasztókhoz:

A szénbesszűrés nehézségei miatt kénytelenek vagyunk a gázfogyasztás csökkentésére minden lehetséges eszközt, hogy az által az üzembeállítások veszélyét elkerüljék. A fogyasztás csökkentésére a következő kulesot állapítottuk meg:

1. Minden gáztűzhelyt órára — ezekhez számítottak a gáztűzhelyi órákhoz kapcsolt egyéb géptelepszervek is — havonta legfeljebb 66 százalékat fogyasztathatják az előző év ugyanazon időbeli fogyasztásukhoz képest.

2. Reszek, gáztűzhelyek és fűdőkályhák, valamint az ipari üzemek fogyasztása — amennyiben külön óra van alkalmazva — legfeljebb 80 százalékat fogyasztathatják az előző év ugyanazon hónapban történt fogyasztásukhoz képest.

3. Fűtésre szolgáló gáztűzhelyek pedig csak 50 százalékat fogyasztathatják az előző év ugyanazon hónapban történt fogyasztásukhoz képest. Ahol egyéb is van ugyanazon órára kapcsolva, ezek fogyasztása a nyári időszakra lesz levonva.

Amennyiben valamely fogyasztás mégis több lenne, mint a fenti kules szerint számított mennyiség, minden óra által az mutatott több köbméterért a zolding árnyékban levő az háromszorosát fogja a fogyasztó fizetni. Szé a túlsúly gáztűzhelyek közműközlő szűrésig kénytelenek lesznek ki is kapni.

Együttel értejük, hogy a gáz árákat az int az árlapig már közöltük, egyelőre köbméterenként további tíz fillérrel emelték.

* Szívlejtetés. Halottak napján a nagyvárosban uszott a temető, koszorúk tömegével borította a sírokat. Így volt hajdan, a háboru előtt. Ez már több volt, mint kagyló, ebben már nagy része volt a hiúságnak. Ma már lejárt az ily hiúságok ideje, az élők, a szenvedők kopogtatnak szívükön a könnyűvégezők szíveit a hulladékokat, amiket el tudnak venni a földbe adóztatásból. Könyvetünk bonyolultabbban nyilvánul meg, ha jól tessék a szenvedőkkel szeretettelkedni. A földvéseken katonák és az anya- és gyermekmővelés javára kérjük az adományokat a halottak napja alkalmából. Az adományokat szerkesztőségünk is készséggel továbbítja.

* Temetés. Nagy részét mellett ment végbe ma délután Kúrdi Hubay Bertalanné temetése. A halottak napján nagy részben közönség gyűlt össze. A temetői szertartást Farkas István vezette, amely után a szíves koszorúkkal és szalagokkal borított díszes erköpörök a négyes fogatú dísz fűgges halottak kocsi a Rullkovszky temetőbe vitték, ahol végező nyugalomra helyezték. — A nagyvárosi temetőt Velenczei Adolf és fia az új nagyvárosi temetővel vállalkozás elismerésére méltó nagy pontossággal rend zta.

* Magánvizsgálatok a nagyvárosi közs. polg. fiúiskolában. december végén tartatnak. Kérdélyért a kir. tanfelügyelőséghez intézett kérvények november hó 10-ig adhatók be az igazgatónál. A kérvény mellékletei: születési, iskolai és községi bizonyítvány a folyamodó lakóhelyéről, szűrés szegénységi bizonyítvány is. Nagyváradon csak az azok tehetnek magánvizsgálatot, kik Nagyváradon, továbbá az alsó, érményfalval, magyarokéi, mar-

IRODALOM

Az Élet szépirodalmi képe heti folyóirat (szerkesztő: Ador József) október 21-ji száma a következő tartalommal jelent meg: Szent István basilikája. Sása. Oltokár hadárvadás. Némethy Ernő — Az orvosnői. (Ebeszélés) Pocsoly József. — Tavasszi hó. (Regény.) Pokoray Margit. — Az apostol. (Ebeszélés.) Biaskó Maria. — Gondolatok. Tompa. — Akik az élettől félsnek. (Szégy.) Irta: Henry Bordeaux; fordította Kálmán György. — Kultúra. — Beküldött levelek. — Hétfői-hírek. — Szerkesztői üzenetek. — A kitűnő lapot mégis ajánljuk olvasónk ti yelmébe; Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, I. Fehérvári ut 15-c. Előfizetési ár félévre 10 korona, Mutatóvány számot készséggel küld a kiadóhivatal.

A „**Vasárnapi Ujság**“ október 28-ji számában a belső akadémiai eseményei adják az ő dekadenciájánál érdekesebb képek tárgyát: Kühnmann német államtitkár budapesti látogatása, Kuruczok Károly festményeinek kiállítása, Orel sziget megszállása a németek által, a reformáció negyedszázados évfordulója, a katonák margitssigeti sportversenye stb. Molnár Ferencet több szép kép mutatja be otthonában, berendezéséről egy hírneves írónak bemutató sorozatnak. Sebastyán S. cikke Holcsidia sorsdöntő órájáról szól, az országot és népet ismerő ember módjára. Szépirodalmi olvasmányok: Pekár Gyula regénye, Széllősi Zsigmond tárcája, cikk Molnár Ferencről a reformációról, Balla Mihály cikk-sorozatja az amerikai dollárkrisztyól stb. — Egyéb közlemények: Kuyper Ábrahám hollandi államférfi arcképe a rendezett heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyfélszer 750 korona. Megrendelhetők a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.)

Igazságszolgáltatás.

Huszonkét tolvaj és orgazda a törvényszék előtt. Seres Barna tanácselnök előtt tegnap huszonkétten ültek, az őssze „vádoltak padja“-i megteltek bűnösökkel. Az a vád ellenük, hogy Balényas-örvényesről kirándulva véglegletik a belügyes járás őssze községeit, (vagy a minap a Sárrétet az elfogott helyőrbanda) a hor-dólól a papucsig minden elcsaltak. Töglár Rósa a 21 társ bűnügyében Ardelen Juss-tin dr. és Zige Aurál ár voltak a védők, míg a 16 arcault Kaufmann Manótt Sonnen-wilth Lajos dr képviselte. A tárgyalás egész nap tartott, a bíróság (jegyző: Messay Áton-d) a megbeszélés és revesszal védekező vádlot-takat csupán a károsultak és a csandörök vallomásaival tudta aakkbac tartani. A tárgyalás késő este tartott.

SZERKESZTOI POSTA.

Hatósági liiszt. Lukács Ölon semmit sem tud arról, hogy a hatósági üzletekben nem szol-gáltatják ki a rendeletben megszabott mennyiséget. Tessék meggyőződni róla, hogy pontosan kiméri e a hatósági kimérő a lisztadagot, s ha visszaélést ta-pasztal, tessék azt Lukács Ölon főjegyzőnek bejelen-teni. Biztosíthatjuk, hogy a legszigorubbán fog el-eljárni a visszaélők ellen.

H. M. Nagyváradi. 1. Török János eredeti neve: Toch Jakab, egyébként sok ilye n-«Török» van.
2. A kérdezettek közül az egyik: «zsidó-zsidó-zsidó», a másik: «Nem zsidó-nem-zsidó».
3. Felekezeti vitába ne bocsájtkozzon.

mindazokkal a színdarabokkal, amelyek ed-dig a közönség érdeklődését nemcsak mo-mentán felkeltették, hanem hosszú időn át ébren is tartják és tudják tartani.

Ma már a második hétnek a harmadik napján kerül eszre a Stambul rózsája és a közönség érdeklődése oly új, oly friss, mintha még a premiere előtt állanánk.

Eznek az érdeklődésnek egyik legessze-bőlőbb bizonyítéka a pénteki kimutatás, amely szerint eddig már jóval többen, mint Nagyváradi népszerűségének felső nézta meg Fall Leó kitűnő operettjét.

Tapasztalati tény, hogy a Stambul ró-zsáját új szereposztással majdnem mind azok megüzték, akik a bemutató szerep-osztásban látták a Stambul rózsáját és így elhívelelték, hogy mily óriási arányu a kö-zönség ama részének a jegykereslete, amely még látni akarja azt a pazar fényvel kiállí-tott pompás operettet.

Ma, szerdán este még Kovács Margit, Sereg Mariska, a debreceni színház szub-veitje, Békfi Lajos, Tompa Béla, Sigeti János és Szabó Gyula lépnek fel a főbb sze-repekben, ott ötötől kezdve pedig bérlet-szférában kerül eszre a Stambul rózsája Sz. Zsigmondy Annával, Vigh Mancival, Bihari Sándorral, Tompa Béával, Stoll Bélával és Szabó Gyulával a főszerepekben.

A bérletszűnési előadásokra a színház vesztelése a bérlet jogait minden előadást megelőző nap déli tíz óráig tartja fenn.

A színház legközelebbi ujdön-ségei.

Míg a közönség leglázasabb érdek-lődését még egyre fogva tartja a Stambul rózsája láza, a színház vesztelése nem so-káig vesztel a főnyerőker mellett, ha-nem új sikerek felé mutat. A délnél esze-mélyes eszerekre két kitűnő színpadi el-kötés bemutatására készült. Az egyik Módis Zsigmond P. c. ideszó című kitűnő nép-szelműre, a másik Arcahossy dérnája: A főtökényesség. Az operetta eszélyes sem marad féltend, hanem melyet lelkesedéssel készült arra, hogy Lohár Ferenc pompás vígjopertája: a Végzet egyedül színtára biz-tosítson sikerrel.

URANIA MOZGÓ- SZÍNHÁZ	Szerdán
	Az utolsó kívánság dráma 4 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 6 órakor kezdődnek.	

APOLLO MOZGÓ- SZÍNHÁZ	Szerdán
	Az élet komédiája egy bohóc tragédiája 4 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 6 órakor kezdődnek.	

ZENE és MŰVÉSZET.

Két ószi dal. Hangulatos és mély érzésű verseket írt Barza Ferenc hírlap.ró Két ószi dal címen, amelyeket Hrammer Odón, a tehetséges fiatal zeneszerző zenésít-tett meg. A festői versek és muzsika sok barátot szerez a két szerzőnek. A zenei magjelent a minifentt kapható.

gittal, szelárdi, székelyhídi és kömpoti já-rások területen laknak. Felicidás Lajos, Igegyető.

* **Ejegyzés.** Dr. Fűst Manó Sorok-sárról eljegyzte Steiner Marcot Nagyváradon. (Mindem külön értesítia helyet.)

* **Gépmunkást azonnali be-lépésre keres a Tiszántúl, Szi-lági Dezső-utca 5.**

* **Német nevelőnő,** aki szép bizo-nyítványokkal rendelkezik, katholikus esze-ládoál elküldését keres. Tájékozást nyújt dr. Imre Gusztáv ügyvéd. Telefon 416.

* **Bolthelyiség** kiadó 1918. május hó 1 től a Kosuth-utca 2. számu házban.

* **1-2 szobák** a Zöldfa-épület-ben kiadó. Értekezhetni ugyenott.

Legújabb fűzőket legolcsóbban Kesztenbanm Juliskánál lehet beszerezni Rákóczi-ut(Korona gyógyszertár mellett) Lelbchenek főlárban. Telefonszám 827.

* **Kitűnő minőségű** két női kabát (egyik ószi, másik téli), továbbá egy el nem hízott fiatal emberre való szalon és egy smoking ötönny eladó Szent János-utca 78.

* **Színépszépijára** készülők és mű-kedvelőköt tanul: Gazdy Aranka, a Sigli-geti színház tagja. — Énekmester Várady Aladár karnagy. Jelentkezés Uri utca 32., vagy Uri utca 15. II. 6. délután 3 órától 5 ig.

SZÍNHÁZ

HETI MUSOR:

Szerda: Stambul rózsája. (Főszereplők: Kovács Margit, Sereg Mariska, a debre-ceni színház szubveitje, Békfi Lajos, Tompa Béla, Sigeti János.)

Csütörtök: Stambul rózsája. (Bérlet-szűnési.) Főszereplők: Sz. Zsigmondy Anna, Vigh Manó, Bihari Sándor, Tompa Béla, Stoll Béla.

Péntek: Stambul rózsája. (Bérletszűnési.) Főszereplők: Sz. Zsigmondy Anna, Vigh Manó, Bihari Sándor, Tompa Béla, Stoll Béla.

Szombat délután: Hoffmann meséi. Szombat este: Stambul rózsája. (Bérlet-szűnési.) Főszereplők: Sz. Zsigmondy Anna, Vigh Manó, Bihari Sándor, Tompa Béla, Stoll Béla.

Vasárnap délután: Vergerkák. Vasárnap este: Stambul rózsája. (Fő-szereplők: Sz. Zsigmondy Anna, Vigh Manó, Bihari Sándor, Tompa Béla, Stoll Béla.)

Stambul rózsája.

— **Után a jubileum felé.** — Hányan néz-ték meg a Stambul rózsája előadásait? — A Stambul rózsája a bemutató szereposz-tásával. — Bérletszűnésben. —

A nagyváradi színház közönség nem abból a publikumból való, amelyet egy-egy jelentősebb színház siker el tudna ragad-tatni, hiszen az idők folyamán oly sok és oly forró sikereket ért el már a Sigligeti-színház, hogy azokból tekintélyes kötele-telnek ki a város kulturális fejlődés történe-tének. A Stambul rózsája azonban vetekedik

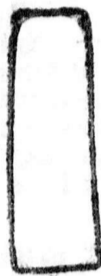
**VISADO
MOZGÓ-
SZÍNHÁZ**

Szerdán
A halál utja
dráma 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor,
hétfőnap 6 órakor kezdődnek.

NYILTTÉK

HETI ARJEGYZÉK

II. 1/20

VI. 1

**Befőttes. Uhorokésüveg.
Befőzéshez hólyagpapír.
Porcellán edények**

Iszállított olcsó árakban.

Porcellán mozsár, ütővel	6.-
Mély és lapos tányér finom porcellán	70.-
Csemegés kis	40.-
Tésztástál 6 személyre	8.-
Sültéstál 6 személyre	8.-
Főzelékestál 6 személyre	8.-
Salátástál 6 személyre	8.-
Levesesfazék 6 személyre	4.-
Mártásos csésze 6 szem.	1.-
Sótartó fogvájós 6 szem.	1.20
Vizes kancsó 6 személyre	8.-
Vizeskészlet színes finom festéssel	4.-
Boroskészlet színes	4.-
Söröskészlet színes	4.-
Liköröskészlet színes	4.-
Befőtteskészlet kristály fehér	4.-
Majolika cukortartó díszes	4.-
Majolika vizeskancsó színes	4.-
Feketés gyermek készlet	8.-
Kávés gyermek készlet	8.-
Majolika állvány színes	6.-
Teáskészlet színes aranyozással	10.-
Kávészlet színes aranyozással	10.-
Feketés készlet színes aranyozással	12.-
Mosdókészlet színes rococo	12.-
Majolika fali sótartó színes	8.-
Majolika fűszertartó nagy	3.-
Majolika fűszertartó kicsi	1.-
Porcellán fehér teáskanna	2.-
Porcellán fehér kávéskanna	2.-
Porcellán fehér teáscsésze	80.-
Porcellán fehér kávécsésze	80.-
Porcellán fehér gyümölcstányér	80.-
Ebédőkészlet felszerelve, sz. aranyozással	50.-

Konyha berendezési főzőedények. Evőeszközök. Lámpa-árúk. Tükrök. Képkerepezés. Ablak üvegezés.

Áraink viszonteladóknak is érvényesek.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg, porcellán lámpa és táblaüveg nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főszerkesztő: **Dr. József Aladár**
Felelős szerkesztő: **Dr. Papp József**

IZSÁK LIDIA

**Előrendelő
székhely**

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Park-szálloda épületében.
Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Sziliget-színház
művésznőinek egye-
dülű főszereplője.
Tisztításokat és átala-
tásokat vállalunk.
Fűzők mérték után a
legrövidebb idő alatt
elkészítetnek.

**Vízvezeték-utcán szép kilátással
egy családnak való ház eladó.**

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Guszláv ügyvéd
Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

Olcsó takarmány!

Lovak, szarvasmarhák etetésére

maláta

kapható

métermázsánként 8 K-ért.

Moskovits Mór és fia r.-i.-nál
Kolozsvári-utca 62.

Telefon 1404. Urcái helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádigos,
vízvezeték és villanszereelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, irógépek, kerék-
párok, ellenőrző kasszák és
gramafonok szakszertű javítása
és állandó jókarban tartása.
Bronzműves, lakatos és mű-
szerész munkák elfogadtatnak.

**Ujvárosi Takarékpénztár
Részvénytársaság**

Nagyvárad, Szent László-tér 5. sz.

Előnyös kamatozás mellett betéteket fogad el.
Jelzálogkölcsönöket folyósít váltófedelést mel-
lett. Törlesztéses kölcsönöket készpénzben bá-
rmilyen nagy összegekben is.

Ezenkívül mint az „Árdisi Biztosító Társulat”
bírharmad része főgynöksége az összes ország-
beli biztosításokat kedvező feltételek mellett
elintézi.

Mint a m. kir. Országosországi főeljárásúja
sorsjegyeket ajánl — míg készlete tart —
a jövő hónap kezdődő új húzásokra és minden-
féle sorsjegyet árulni a pi áron vagy kedvező
bávi résleltetés mellett.

Ingatlan forgalmi osztály közvetít ház, birtok-
szőlő vagy bármilyen más ingatlan vételét
vagy eladását. Ezenkívül szán ta an ingatlan
kedvező feltételű eladására van megbízás,
míg végre keressük 800-1000 holdas vagy
enél nagyobb birtok és különféle bérházat.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614.

A telep telefonja 614.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos

FŐZŐEDÉNYEK,

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb
árban kaphatók. Telefon rendelésre
izzólámpák díjmentesen házhoz szállítanak.
Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli
berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000
gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kap-
hatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

Főszerelő telefonja
55.

Főszerelő telefonja
55.